

DE LA ÎNCEPUTURILE MEDICINEI ROMÂNEȘTI

N. Vătămanu

Editura Științifică, București, 1966.

Volumul de studii medico-istorice al lui N. Vătămanu continuă cele mai bune tradiții ale cercetării iatro-istoriografice românești. Pe baza unor cercetări arhivistice proprii și aprofundate, autorul aduce o serie de contribuții originale de cea mai mare valoare, pentru cunoașterea unor capitole puțin elucidate ale trecutului medicinei din Țara Românească și Moldova.

Primul și cel mai amplu studiu este consacrat problemelor leprei. Bazat pe un vast material documentar, N. Vătămanu reușește să dovedească, că lepra a fost frecventă și la noi începînd cu sec. al XIV-lea, că a existat o legislație laică, colonii de leproși lângă orașele Cîmpulung, Rîmnicul-Vilcea, Roman și Iași. Aceste

orașe erau obligate să întrețină leproșii denumiți în documente „mișei“ (de la latinul miserus), „gubavi“, „calici“, iar mai târziu leproși. Spre deosebire de țările occidentale — arată *Vătămanu* — leproșii din Țările Române nu au fost privați de drepturile lor civile.

Al doilea studiu, tot atât de aprofundat și analitic e consacrat problemei „bolnițelor“ din Țara Românească și Moldova. Preluând o ipoteză a lui V. Manoliu, N. *Vătămanu* caută să dovedească, că spre deosebire de țările din răsăritul Europei, bolnițele românești nu au fost instituții de tip spitalicesc pentru laici, ci aziluri pentru preoții bolnavi și virstnici. Cele câteva bolnițe care au premers înființarea spitalului Colțea din București (începutul sec. al XVIII-lea) conclud *Vătămanu*, au fost azile și nu spitale propriu-zise.

Al treilea studiu al volumului e consacrat dezvoltării asistenței medicale în Țara Românească și Moldova în sec. al XVII-lea. În acest studiu vom găsi o serie de date inedite cu privire la activitatea unor medici și farmaciști, care au trăit pe meleagurile noastre. *Vătămanu* insistă pe drept cuvânt asupra faptului că tabloul vieții medicale românești din acest secol a fost prezentat de iatro-istoriografii noștri mult mai sărac decât a fost în realitate.

O interesantă ipoteză a lui N. *Vătămanu* e și cea cu privire la existența unui învățământ medical teoretic, care ar fi existat în sec. al XVII-lea la Academia Greacă de la Sf. Sava din București, precum și la Academia din Iași. Argumentele aduse în sprijinul acestei ipoteze vor trebui să fie aprofundate de autor în viitor, pentru că în forma lor actuală nu ne par concludente.

Volumul de studii al lui N. *Vătămanu* este pilduitoare în ce privește exigența, bogăția materialului documentar și prezentarea clară, într-un limbaj literar al rezultatelor obținute. Faptul, că lucrarea valoroasă a lui N. *Vătămanu* a fost primită cu mare interes de specialiști și publicul medical, ar justifica pe deplin editarea cât mai recentă a volumului II, al lucrării sale.